

KOMENTARZ LEX

USTAWA O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI

redakcja naukowa
Dariusz R. Kijowski

2. wydanie

a Wolters Kluwer business

USTAWA O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI

redakcja naukowa
Dariusz R. Kijowski

2. wydanie

KOMENTARZ LEX

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 grudnia 2014 r.

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
Szymon Makuch

Łamanie
JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumił, Krystyna Szych

Projekt graficzny okładki i strony tytułowej
Cecylia Staniszewska, Ewa Łukasik

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Ewa Cisowska-Sakrajda – art. 1a pkt 1a, 3a, 4c, 8c, 8d i 17a; art. 66a–66zp

Małgorzata Faryna – art. 89–96m, 154–168

Władysław Grzeškiewicz – art. 1a pkt 1, 2, 3, 4, 5–8, 9–17 i 18–21; art. 62–66, 97–115g

Dariusz R. Kijowski – art. 1, 2–16, 28b, 28c, 71c, 169–174

Cezary Kulesza – art. 26–28a, 28c–55a

Waldemar K. Łuczaj – art. 72–88

Piotr Pietrasz – art. 17–25, 56–61

Joanna Radwanowicz-Wanczewska – art. 116–153a

Piotr Starzyński – art. 168a–168e

Robert Suwaj – art. 67–71b

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2015

ISBN: 978-83-264-3488-4

2. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Przedmowa	21
Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji	23
Uwagi wstępne	25
DZIAŁ I	
PRZEPISY OGÓLNE	27
Rozdział 1	
Zasady ogólne	27
Rozdział 2	
Organy egzekucyjne	318
Rozdział 3	
Zasady prowadzenia egzekucji	363
Rozdział 4	
Zawieszenie i umorzenie postępowania egzekucyjnego	520
Rozdział 5	
Zbieg egzekucji	595
Rozdział 6	
Koszty egzekucyjne	618
Rozdział 7	
Udzielanie pomocy obcemu państwu oraz korzystanie z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych (uchylony)	681
Oddział 1. Zasady ogólne	681
Oddział 2. Udzielanie informacji	738
Oddział 3. Powiadamianie	749
Oddział 4. Dochodzenie lub zabezpieczanie należności pieniężnych	758

DZIAŁ II

EGZEKUCJA NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNYCH	830
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	830
Rozdział 2	
Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	875
Rozdział 3	
Egzekucja ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego i ubezpieczenia społecznego oraz renty socjalnej	888
Rozdział 4	
Egzekucja z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych	897
Rozdział 5	
Egzekucja z innych wierzytelności pieniężnych i innych praw majątkowych	929
Oddział 1. Egzekucja z innych wierzytelności pieniężnych	929
Oddział 2. Egzekucja z praw z instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych lub innych rachunkach oraz z wierzytelności z rachunków pieniężnych	946
Oddział 3. Egzekucja z papierów wartościowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych	960
Oddział 4. Egzekucja z weksła	963
Oddział 5. Egzekucja z autorskich praw majątkowych i praw pokrewnych oraz z praw własności przemysłowej	978
Oddział 6. Egzekucja z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	987
Oddział 7. Egzekucja z pozostałych praw majątkowych	997
Rozdział 6	
Egzekucja z ruchomości	999
Oddział 1. Zajęcie	999
Oddział 2. Sprzedaż	1032
Rozdział 7	
Egzekucja z nieruchomości	1057
Oddział 1. Zasady ogólne	1057
Oddział 2. Zajęcie	1071
Oddział 3. Opis i oszacowanie wartości nieruchomości	1093
Oddział 4. Obwieszczenie o licytacji	1109
Oddział 5. Wadium	1117
Oddział 6. Licytacja	1119
Oddział 7. Przybicie	1129
Oddział 8. Przyznanie własności	1135

Rozdział 8	
Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	1146
Rozdział 9	
Podział kwoty uzyskanej z egzekucji	1151
Oddział 1. Zasady ogólne	1151
Oddział 2. Zasady szczególne dotyczące podziału kwoty uzyskanej z egzekucji z nieruchomości	1167
DZIAŁ III	
EGZEKUCJA OBOWIĄZKÓW O CHARAKTERZE NIEPIENIĘŻNYM	1177
Rozdział 1	
Przepisy wspólne	1177
Rozdział 2	
Grzywna w celu przymuszenia	1182
Rozdział 3	
Wykonanie zastępcze	1195
Rozdział 4	
Odebranie rzeczy ruchomej	1205
Rozdział 5	
Odebranie nieruchomości. Opróżnienie lokalu i innych pomieszczeń	1210
Rozdział 6	
Przymus bezpośredni	1218
DZIAŁ IV	
POSTĘPOWANIE ZABEZPIECZAJĄCE	1231
Rozdział 1	
Przepisy wspólne	1231
Rozdział 2	
Zabezpieczenie należności pieniężnych	1299
Rozdział 3	
Zabezpieczenie obowiązków o charakterze niepieniężnym	1324
DZIAŁ IVA	
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA NARUSZENIE PRZEPISÓW USTAWY	1331
Rozdział 1	
Odpowiedzialność odszkodowawcza	1331
Rozdział 2	
Odpowiedzialność porządkowa	1341

DZIAŁ V	
PRZEPISY WPROWADZAJĄCE I KOŃCOWE	1356
Bibliografia	1363
Wykaz orzeczeń	1381
Skorowidz przedmiotowy	1413

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 76/308/EWG – dyrektywa Rady 76/308/EWG z dnia 15 marca 1976 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy windykacji roszczeń dotyczących niektórych opłat, ceł, podatków i innych obciążeń (Dz. Urz. WE L 73 z 19.03.1976, s. 18; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 1, s. 44, z późn. zm.)
- dyrektywa 77/794/EWG – dyrektywa Komisji 77/794/EWG z dnia 4 listopada 1977 r. dotycząca szczegółowych zasad implementacji niektórych postanowień dyrektywy 76/308/EWG z dnia 15 marca 1976 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu roszczeń wynikających z operacji będących częścią systemu finansowania Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji dla Rolnictwa oraz opłat rolnych i ceł (Dz. Urz. WE L 333 z 24.12.1977, s. 11)
- dyrektywa 2001/44/WE – dyrektywa Rady 2001/44/WE z dnia 15 czerwca 2001 r. zmieniająca dyrektywę 76/308/EWG w sprawie wzajemnej pomocy przy windykacji roszczeń wynikających z czynności stanowiących część systemu finansowania Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz opłat rolnych i ceł oraz w odniesieniu do podatku od wartości dodanej i podatków akcyzowych (Dz. Urz. WE L 175 z 28.06.2001, s. 17; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 2, t. 12, s. 27)
- dyrektywa 2002/94/WE – dyrektywa Komisji 2002/94/WE z dnia 9 grudnia 2002 r. ustalająca szczegółowe zasady w celu wykonania niektórych przepisów dyrektywy Rady 76/308/EWG w sprawie wzajemnej pomocy przy windykacji roszczeń dotyczących niektórych opłat, ceł, podatków i innych środków (Dz. Urz. WE L 337 z 13.12.2002, s. 41; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 2, t. 12, s. 299, z późn. zm.)
- dyrektywa 2008/55/WE – dyrektywa Rady 2008/55/WE z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących

- niektórych opłat, ceł, podatków i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 150 z 10.06.2008, s. 28)
- dyrektywa 2010/24/UE – dyrektywa Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2010, s. 1)
- EKPC – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k.s. – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)
- k.k.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- k.m. – ustawa z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 758 z późn. zm.)
- Konstytucja – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.p.w. – ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- nowela z 1990 r. – ustawa z dnia 23 marca 1990 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 21, poz. 126)
- nowela z 2000 r. – ustawa z dnia 8 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o dopłatach do oprocentowania niektórych kredy-

- tów bankowych, ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, ustawy – Ordynacja podatkowa, ustawy o finansach publicznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – w związku z dostosowaniem do prawa Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 122, poz. 1315 z późn. zm.)
- nowela z 2001 r. – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 1368)
- nowela z 2003 r. – ustawa z dnia 10 września 2003 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 193, poz. 1884)
- nowela z 2006 r. – ustawa z dnia 23 czerwca 2006 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 133, poz. 935)
- nowelizacja ustawy o poręczeniach – ustawa z dnia 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 216, poz. 1824)
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.)
- p.g.g. – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 613 z późn. zm.)
- p.g.g. z 1994 r. – ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.)
- p.o.ś. – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
- pr. bank. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1376 z późn. zm.)
- pr. bud. – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.)
- pr. cel. – ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 727 z późn. zm.)
- p.r.d. – ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.)
- pr. en. – ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.)
- pr. farm. – ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 z późn. zm.)

- pr. lot. – ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (test jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1393 z późn. zm.)
- pr. poczt. – ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529)
- pr. tel. – ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 243 z późn. zm.)
- pr. weksl. – ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 z późn. zm.)
- pr. wod. – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.)
- p.u.n. – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 z późn. zm.)
- p.w.p. – ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410)
- rozporządzenie nr 1290/2005 – rozporządzenie Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz. Urz. UE L 209 z 11.08.2005, s. 1, z późn. zm.)
- rozporządzenie nr 1179/2008 – rozporządzenie Komisji (WE) nr 1179/2008 z dnia 28 listopada 2008 r. ustalające szczegółowe zasady wdrożenia niektórych przepisów dyrektywy Rady 2008/55/WE w sprawie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych z tytułu niektórych opłat, ceł, podatków i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 319 z 29.11.2008, s. 21)
- rozporządzenie nr 1189/2011 – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1189/2011 z dnia 18 listopada 2011 r. ustalające szczegółowe przepisy dotyczące niektórych przepisów dyrektywy Rady 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 302 z 19.11.2011, s. 16)
- rozporządzenie z dnia 18 października 2006 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 października 2006 r. w sprawie postępowania przy korzystaniu z pomocy obcego państwa w dochodzeniu określonych należności pieniężnych (Dz. U. Nr 192, poz. 1419 z późn. zm.)
- rozporządzenie z dnia 6 listopada 2013 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie sposobu sporządzania wniosków o udzielenie pomocy kierowanych do państw członkowskich, jednolitych formularzy służących do powiadomienia i jednolitych tytułów wykonawczych (Dz. U. poz. 1295)
- rozporządzenie z dnia 19 listopada 2013 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie wzorów wniosków o udzielenie pomocy kierowanych do państw trzecich, zaktualizowanego tytułu wykonawczego, zagranicznego tytułu wykonawczego oraz zarządzenia zabezpieczenia (Dz. U. poz. 1356)

rozporządzenie z dnia 16 maja 2014 r. w sprawie wzorów	– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 maja 2014 r. w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej (Dz. U. poz. 650)
rozporządzenie z dnia 16 maja 2014 r. w sprawie dokumentów	– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 maja 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych w egzekucji należności pieniężnych (Dz. U. poz. 655)
rozporządzenie z dnia 20 maja 2014 r.	– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. poz. 656)
rozporządzenie z dnia 21 maja 2014 r.	– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie sposobu ustalania i dokumentowania wydatków egzekucyjnych (Dz. U. poz. 668)
rozporządzenie z dnia 29 maja 2014 r.	– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzenia opisu i oszacowania wartości nieruchomości (Dz. U. poz. 742)
rozporządzenie z dnia 30 października 2014 r.	– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 października 2014 r. w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (Dz. U. poz. 1494)
r.w.u.p.e.	– rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.)
TFUE	– Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 47)
u.d.p.	– ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 260 z późn. zm.)
u.e.p.	– ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 z późn. zm.)
u.e.r.	– ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 z późn. zm.)
u.f.i.	– ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 157)
u.f.p. z 2005 r.	– ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.)
u.f.p. z 2009 r.	– ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
u.g.h.	– ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 z późn. zm.)

u.g.n.	– ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 518 z późn. zm.)
u.k.s.	– ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214 z późn. zm.)
u.k.w.h.	– ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.)
u.o.i.f.	– ustawa z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 94 z późn. zm.)
u.o.p.	– ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.)
u.o.p.d.k.	– ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 406 z późn. zm.)
u.o.z.o.z.	– ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1446)
u.p.a.	– ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 752 z późn. zm.)
u.p.c.c.	– ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 649 z późn. zm.)
u.p.d.o.f.	– ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
u.p.d.o.p.	– ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.)
u.p.e.a.	– ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1619)
u.p.o.l.	– ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.)
u.p.o.u.a.	– ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.)
u.p.s.	– ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
u.s.g.	– ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)
u.s.m.	– ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1222)
u.s.p.	– ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.)
ustawa o BFG	– ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1886)
ustawa o CBA	– ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1411 z późn. zm.)

ustawa o IH	– ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.)
ustawa o KRS	– ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1203 z późn. zm.)
ustawa o PIP	– ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 404 z późn. zm.)
ustawa o PIS	– ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.)
ustawa o Policji	– ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.)
ustawa o poręczeniach	– ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 657 z późn. zm.)
ustawa o PSP	– ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 z późn. zm.)
ustawa o strażach gminnych	– ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1383 z późn. zm.)
ustawa o uruchamianiu środków pochodzących z UE	– ustawa z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1065)
ustawa o VAT	– ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.)
ustawa o wojewodzie	– ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.)
ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji i innych służb państwowych	– ustawa z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 667 z późn. zm.)
ustawa o Żandarmerii Wojskowej	– ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 568 z późn. zm.)
ustawa zmieniająca z 1998 r.	– ustawa z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz. U. Nr 162, poz. 1126 z późn. zm.)
u.s.u.s.	– ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 z późn. zm.)
u.s.w.	– ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.)

u.t.d.	– ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1414 z późn. zm.)
u.u.i.s.	– ustawa z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1267 z późn. zm.)
u.u.s.r.	– ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1403 z późn. zm.)
u.w.l.	– ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 z późn. zm.)
u.w.p.	– ustawa z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1289)
w.k.c.	– rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 302 z 19.10.1992, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 4, s. 307, z późn. zm.)

Czasopisma i publikatory

Apel.-Lub.	– Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Lublinie
Apel.-W-wa	– Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie
AUW Prawo	– Acta Universitatis Wratislaviensis. Prawo
BIP	– Biuletyn Informacji Publicznej
Biul. Skarb.	– Biuletyn Skarbowy
Biul. SN	– Biuletyn Sądu Najwyższego
CBOSA	– Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
Dor. Pod.	– Doradca Podatkowy
Dz. Urz. UE/WE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej / Wspólnot Europejskich
EPS	– Europejski Przegląd Sądowy
FK	– Finanse Komunalne
GSP	– Gdańskie Studia Prawnicze
GSP – Prz. Orz.	– Gdański Przegląd Prawniczy – Przegląd Orzecznictwa
KPPubl.	– Kwartalnik Prawa Publicznego
KZS	– Krakowskie Zeszyty Sądowe
M. Pod.	– Monitor Podatkowy
M.P.Pr.	– Monitor Prawa Pracy
NP	– Nowe Prawo
NZS	– Nowe Zeszyty Samorządowe
OMT	– Organizacja – Metody – Technika

ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSA WSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
OSAW	– Orzecznictwo Sądów Apelacji Wrocławskiej
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PKS	– Poradnik Komornika Sądowego
Prz. Leg.	– Przegląd Legislacyjny
POP	– Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
PPE	– Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PPLiFS	– Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych
Pr. Bank.	– Prawo Bankowe
Pr. Gosp.	– Prawo Gospodarcze
Pr. i Pod.	– Prawo i Podatki
Pr. P. Wart.	– Prawo Papierów Wartościowych
Prob. Egz.	– Problemy Egzekucji
Prob. Egz. S.	– Problemy Egzekucji Sądowej
Prok. i Pr.-wkł.	– Prokuratura i Prawo – wkładka
Pr. Spółek	– Prawo Spółek
Prz. Pod.	– Przegląd Podatkowy
PS	– Przegląd Sądowy
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
R. Praw.	– Radca Prawny
Sam. Teryt.	– Samorząd Terytorialny
Sł. Prac.	– Służba Pracownicza
ZNSA	– Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne

ARiMR	– Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BFG	– Bankowy Fundusz Gwarancyjny
EFRG	– Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji
EFRROW	– Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
ETPC	– Europejski Trybunał Praw Człowieka
FGZGiK	– Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym
GIODO	– Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
j.s.t.	– jednostki samorządu terytorialnego
KRRiT	– Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
KRUS	– Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
PIP	– Państwowa Inspekcja Pracy
RPO	– Rzecznik Praw Obywatelskich
SA	– Sąd Apelacyjny
SKOK	– Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
UKE	– Urząd Komunikacji Elektronicznej
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny
ZUS	– Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wykaz skrótów publikacji

- E. Bojanowski, *Wykonanie...* – E. Bojanowski, *Wykonanie zastępcze w egzekucji administracyjnej*, Warszawa 1975
- T. Brzezicki, W. Morawski, *Skutki wadliwego określenia w tytule wykonawczym odsetek od zaległości podatkowej dla prowadzonej egzekucji administracyjnej*, Prz. Pod. 2013, nr 1
- W. Chróścielewski, J.P. Tarno, *Postępowanie...* – W. Chróścielewski, J.P. Tarno, *Postępowanie administracyjne. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 2002
- J. Dembczyńska [i in.], *Praktyka...* – J. Dembczyńska, P. Pietrasz, K. Sobieralski, R. Suwaj, *Praktyka administracyjnego postępowania egzekucyjnego*, Wrocław 2008
- R. Hauser, Z. Leoński, *Egzekucja administracyjna...*, 1992 – R. Hauser, Z. Leoński, *Egzekucja administracyjna. Komentarz do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, Warszawa 1992
- R. Hauser, Z. Leoński, *Egzekucja administracyjna...*, 1995 – R. Hauser, Z. Leoński, *Egzekucja administracyjna. Komentarz do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, Warszawa 1995

- R. Hauser, Z. Leoński, *Postępowanie...* – R. Hauser, Z. Leoński, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2004
- R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie...*, 2003 – R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2003
- R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie...*, 2004 – R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2004
- R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie...*, 2005 – R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2005
- R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie...*, 2008 – R. Hauser, Z. Leoński, A. Skoczylas, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2008
- R. Hauser, A. Skoczylas, *Rola zasad...* – R. Hauser, A. Skoczylas, *Rola zasad ogólnych postępowania administracyjnego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (w:) *Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie K.P.A.*, red. J. Niczyporuk, Lublin 2010
- I. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo...* – I. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo rzeczowe*, Warszawa 2003
- D. Jankowiak, *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym...* – D. Jankowiak, *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komentarz*, Wrocław 2005
- T. Jasudowicz, *Administracja...* – T. Jasudowicz, *Administracja wobec praw człowieka*, Toruń 1996
- T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie...*, 2002 – T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie egzekucyjne*, Toruń 2002
- T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie...*, 2006 – T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie egzekucyjne*, Toruń 2006
- T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie...*, 2013 – T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie egzekucyjne*, Toruń 2013
- T. Jędrzejewski, P. Rączka, *Postępowanie egzekucyjne...* – T. Jędrzejewski, P. Rączka, *Postępowanie egzekucyjne w administracji z komentarzem*, Gdańsk 2000
- Z. Kmiecik, *Ogólne zasady...* – Z. Kmiecik, *Ogólne zasady prawa i postępowania administracyjnego*, Warszawa 2000
- Z.R. Kmiecik, *Postępowanie administracyjne...* – Z.R. Kmiecik, *Postępowanie administracyjne, postępowanie egzekucyjne w administracji i postępowanie sądowniczo-administracyjne*, Warszawa 2014
- C. Kosikowski [i in.], *Ordynacja podatkowa...*, 2006 – C. Kosikowski, L. Etel, R. Dogwiler, P. Pietrasz, S. Presnarowicz, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2006
- C. Kosikowski [i in.], *Ordynacja podatkowa...*, 2009 – C. Kosikowski, L. Etel, R. Dogwiler, P. Pietrasz, S. Presnarowicz, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2009
- C. Kosikowski [i in.], *Ordynacja podatkowa...*, 2011 – C. Kosikowski, L. Etel, R. Dogwiler, P. Pietrasz, S. Presnarowicz, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2011
- C. Kosikowski [i in.], *Ordynacja podatkowa...*, 2013 – C. Kosikowski, J. Brolik J., R. Dogwiler, L. Etel, P. Pietrasz, M. Popławski, S. Presnarowicz, W. Stachurski, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2013

- Z. Leoński, *Administracyjne postępowanie...* – Z. Leoński, *Administracyjne postępowanie egzekucyjne. Węzłowe problemy*, Poznań 2003
- Z. Leoński, *Egzekucja...* – Z. Leoński, *Egzekucja administracyjna świadczeń niepieniężnych*, Warszawa 1968
- G. Łaszczycza, *Zawieszenie...* – G. Łaszczycza, *Zawieszenie administracyjnego postępowania egzekucyjnego (w:) System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa–Lublin 2004
- M. Masternak, *Wierzyciel...* – M. Masternak, *Wierzyciel w egzekucji administracyjnej (w:) System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa 2004
- J. Parchomiuk, *Roszczenia odszkodowawcze...* – J. Parchomiuk, *Roszczenia odszkodowawcze w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym (w:) System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa–Lublin 2004
- E. Pierzchała, *Środki prawne...* – E. Pierzchała, *Środki prawne w postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, Warszawa 2007
- H. Pietrkowski, *Kodeks postępowania cywilnego...*, t. 4 – H. Pietrkowski, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne*, t. 4, red. T. Ereciński, Warszawa 2007
- Postępowanie egzekucyjne...*, red. R. Hauser, A. Skoczylas, 2011 – *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, red. R. Hauser, A. Skoczylas, Warszawa 2011
- Postępowanie egzekucyjne...*, red. R. Hauser, A. Skoczylas, 2012 – *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, red. R. Hauser, A. Skoczylas, Warszawa 2012
- P. Przybysz, *Postępowanie...*, 2006 – P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2006
- P. Przybysz, *Postępowanie...*, 2008 – P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2008
- P. Przybysz, *Postępowanie...*, 2009 – P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2009
- P. Przybysz, *Postępowanie...*, 2011 – P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2011
- I. Skrzydło-Niżnik, *Grzywna...* – I. Skrzydło-Niżnik, *Grzywna w celu przymuszenia w egzekucji administracyjnej (w:) System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa 2004
- System egzekucji...* – *System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa 2004
- E. Szczygłowska, *Sukcesja...* – E. Szczygłowska, *Sukcesja uprawnień i obowiązków administracyjnych*, Warszawa 2009
- M. Szubiakowski, *Zasady ogólne...* – M. Szubiakowski, *Zasady ogólne administracyjnego postępowania egzekucyjnego (w:) System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa 2004
- Z. Świeboda, *Komentarz...* – Z. Świeboda, *Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, cz. 2, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne*, Warszawa 2001
- M. Wincenciak, *Sankcje...* – M. Wincenciak, *Sankcje w prawie administracyjnym i procedura ich wymierzania*, Warszawa 2008

PRZEDMOWA

Oddajemy do rąk Czytelnika drugie, uzupełnione, zmienione i poprawione wydanie czwartego na rynku księgarskim pełnego komentarza do jednej z najtrudniejszych w stosowaniu i najobszerniejszych polskich ustaw – ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Ten pochodzący sprzed 48 lat akt normatywny był wielokrotnie i nadal jest nowelizowany. Od 1990 r. podjęto ponad 70 ustaw nowelizujących go, czyniąc po kilka zmian w ciągu jednego roku (tylko w trzech latach zmian nie było, a w roku 2002 było ich aż 11). W takich okolicznościach trudno się dziwić, że ustawa ta sprawia kłopoty zarówno osobom profesjonalnie zajmującym się prawem, jak i każdemu, kto usiłuje ją poznać, zrozumieć i wykorzystać w celu ochrony swoich praw przed bezprawnymi zachowaniami organów prowadzących egzekucję administracyjną oraz postępowania z tym związane. Dopiero od 1996 r. rozwija się orzecznictwo sądów administracyjnych w sprawach związanych z administracyjnym postępowaniem egzekucyjnym. W tym czasie wydano ok. 6,5 tys. wyroków sądowych i 10 uchwał NSA wyjaśniających wątpliwości na tle stosowania tej ustawy. Orzeczenia te wzbudzają w doktrynie i praktyce liczne kontrowersje.

Z powyższych względów pomysł opracowania kolejnego komentarza wydał się nam ze wszech stron uzasadniony. Niniejsze dzieło jest rezultatem pracy zespołu składającego się niemal w całości z osób łączących zainteresowania naukowe w sferze prawa i postępowania administracyjnego z praktyką administracyjną i sądowniczą administracyjną. Zwrócono w nim szczególną uwagę na problemy, jakie powstają lub mogą powstać w procesie stosowania komentowanej ustawy, na które nie zawsze można znaleźć remedium w dostępnych już publikacjach i orzecznictwie sądowym. Niemniej jednak źródła te zostały drobiazgowo przeanalizowane i wykorzystane w naszym komentarzu. Jest on oparty na refleksji nad przeszło 3 tys. orzeczeń sądowych i na ponad 400 publikacjach. W wielu miejscach autorzy podjęli polemikę z poglądami na przepisy komentowanej ustawy wyrażanymi w tych źródłach, proponując odmienne koncepcje interpretacji i stosowania zawartych w niej przepisów. Nie pretendując do roli głoszących jedynie słuszne poglądy, uważamy, że należy podejmować próby poszukiwania właściwego rozumienia obowiązujących przepisów prawa w naukowej dyskusji, że warto także sygnalizować wyrażającym odmienne poglądy wątpliwości, do jakich stosowanie tych poglądów może w praktyce prowadzić.

Komentarz opracowany został przy uwzględnieniu stanu prawnego na dzień 1 grudnia 2014 r.

Dariusz R. Kijowski

Ustawa

z dnia 17 czerwca 1966 r.

o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹

(tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1619)

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy 2001/44/WE z dnia 15 czerwca 2001 r. zmieniającej dyrektywę 76/308/EWG w sprawie wzajemnej pomocy przy windykacji roszczeń wynikających z czynności stanowiących część systemu finansowania Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz opłat rolnych i ceł oraz w odniesieniu do podatku od wartości dodanej i podatków akcyzowych (Dz. Urz. WE L 175 z 28.06.2001);
- 2) dyrektywy 2002/94/WE z dnia 9 grudnia 2002 r. ustalającej szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów dyrektywy 76/308/EWG w sprawie wzajemnej pomocy przy windykacji roszczeń dotyczących niektórych opłat, ceł, podatków i innych środków (Dz. Urz. WE L 337 z 13.12.2002).

Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie – z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej – dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

UWAGI WSTĘPNE

Ustawa skonstruowana jest z sześciu działów (ponumerowanych od I do V). Dział I zawiera przepisy mające zastosowanie w kwestiach unormowanych we wszystkich działach: szczegółowo regulujących egzekucję należności pieniężnych (dział II), egzekucję obowiązków o charakterze niepieniężnym (dział III), postępowanie zabezpieczające (dział IV), rozstrzyganie spraw związanych z odpowiedzialnością za naruszenie przepisów komentowanej ustawy (dział IVa) oraz wynikających ze stosowania przepisów wprowadzających i końcowych (dział V). Przepisy działu I zostały podzielone na 7 rozdziałów. W pierwszym z nich ustanowiono zasady ogólne ustawy, w drugim – określono organy prowadzące postępowanie egzekucyjne, ich właściwość oraz pozycję prawną wobec organów kontrolujących i nadzorujących stosowanie ustawy, a w trzecim – zawarte są zasady prowadzenia egzekucji obu rodzajów obowiązków wykonywanych przymusowo w trybie egzekucji administracyjnej i mających – w pewnej części (zob. wprowadzenie do komentarza do działu IV i do art. 166b) – zastosowanie w postępowaniu zabezpieczającym. Rozdział 4 zawiera reguły zawieszania i umarzania postępowania egzekucyjnego, zaś rozdział 5 określa zachowanie organów prowadzących postępowanie egzekucyjne w przypadku zaistnienia zbiegu egzekucji prowadzonej wobec określonej rzeczy lub prawa majątkowego z egzekucją sądową oraz z egzekucją administracyjną prowadzoną przez inny organ administracji publicznej. W rozdziale 6 ustawodawca określił zasady ustalania i ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Dział I kończył najobszerniejszy rozdział 7 (wprowadzony do ustawy w 2001 r. i rozbudowany znacznie w 2004 r.), w którym ustalono zasady udzielania pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych państwom obcym oraz korzystaniu z ich pomocy przy dochodzeniu takich należności przypadających polskim wierzycielom egzekucyjnym. Ponieważ przepisy tego rozdziału odnosiły się tylko do jednej kategorii obowiązków dochodzonych w trybie administracyjnym, mogły nasunąć się wątpliwości dotyczące sensu umieszczenia tych przepisów w dziale I, a nie w dziale II poświęconym właśnie egzekucji należności pieniężnych. Z uwagi na to, że przepisy rozdziału 7 regulowały nie tylko egzekucję tych należności, lecz także ich zabezpieczenie i postępowanie poprzedzające podjęcie czynności egzekucyjnych oraz podejmowanych po zakończeniu egzekucji czy też niewiązanych się z egzekucją należności pieniężnych bezpośrednio (np. obowiązki w zakresie udzielania i korzystania z informacji niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji), wybór lokalizacji tych przepisów w dziale I uznać należało za w pełni uzasadniony. Rozdział 7 działu I został uchylony przez art. 111 pkt 31 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz.U. poz. 1289), zmieniającej niniejszą

ustawę z dniem 21 listopada 2013 r. Mając jednak na uwadze fakt konieczności stosowania zawartych w nim przepisów do postępowań prowadzonych nadal po dniu 11 października 2013 r., uznano za całowite pozostawienie w niniejszym komentarzu zarówno ich treści, jak i uaktualnionych komentarzy do poszczególnych rozwiązań prawnych z uwzględnieniem konsekwencji wynikających z przepisów ustawy o wzajemnej pomocy.

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Rozdział 1

Zasady ogólne

Przepisy zawarte w rozdziale 1 niniejszego działu I zawierają zasady ogólne ustawy. Błędem byłoby ocenianie tego, że ustawodawca, posługując się zastosowaną nazwą „Zasady ogólne”, zamierzał dać wyraz swojej woli traktowania tych przepisów jako stanowiących w całości zasady ogólne postępowania egzekucyjnego, czy jeszcze szerzej – jako zasad ogólnych prawa w rozumieniu przyjętym dla tego pojęcia przez doktrynę. Jeżeli weźmiemy pod uwagę ogólność regulacji zawartej w art. 1–18 u.p.e.a. i znaczenie tych przepisów dla stosowania wszystkich instytucji prawnych uregulowanych w ustawie, użycie przez ustawodawcę tej nazwy powinniśmy ocenić jako w pełni uzasadnione, a zgłaszane w doktrynie obiekcje co do posłużenia się nią² – jako przesadzone. Wśród przepisów rozdziału 1 są zarówno takie, z których możemy wyprowadzać zasady ogólne postępowania egzekucyjnego (art. 6–10 i 12–16 u.p.e.a.), jak i takie, które określają przedmiot regulacji oraz zakres obowiązywania ustawy (art. 1 i 2–4), oraz takie, które wskazują, jak należy rozumieć pojęcia użyte w art. 1a u.p.e.a., kogo trzeba uznać za uprawnionego do żądania wykonania obowiązków w trybie określonym ustawą (czyli „wierzyciela” – art. 5 u.p.e.a.), w jakiej formie należy rozstrzygać kwestie wynikające w toku postępowania i na jakiej zasadzie podlegają one kontroli instancyjnej (art. 17 u.p.e.a.) oraz jakie przepisy należy stosować w sytuacjach i kwestiach nieuregulowanych w przepisach komentowanej ustawy (art. 18). Każdy z tych przepisów pozwala na skonstruowanie na jego podstawie co najmniej jednej zasady postępowania organów administracji publicznej zobowiązanych do działania na podstawie komentowanego aktu (zob. komentarze do wszystkich wyżej wymienionych artykułów). Zastosowanie nazwy „Zasady ogólne” dla rozdziału 1 niniejszego działu I oddaje zatem w pełni sens i znaczenie praktyczne zawartych w nim przepisów.

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) sposób postępowania wierzycieli w przypadkach uchylania się zobowiązanych od wykonania ciężących na nich obowiązków, o których mowa w art. 2;**

² Zob. P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 16.

- 2) **prowadzone przez organy egzekucyjne postępowanie i stosowane przez nie środki przymusu służące doprowadzeniu do wykonania lub zabezpieczenia wykonania obowiązków, o których mowa w art. 2;**
- 3) **(uchylony).**

1. Rys historyczny

Aktualne brzmienie art. 1 u.p.e.a. jest rezultatem licznych zmian tej ustawy. Od pierwotnego jej kształtu nie zmieniła się funkcja tego artykułu – określał on i określa przedmiot regulacji ustawy oraz – częściowo – zakres jej obowiązywania. Obecna treść art. 1 u.p.e.a. została ukształtowana w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 10 września 2003 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 193, poz. 1884), zmieniającej przepisy komentowanej ustawy z dniem 1 stycznia 2004 r., a ostatnio zmodyfikowana przez skreślenie pkt 3, informującego, że ustawa określa sposób i zakres udzielania pomocy obcemu państwu lub korzystania z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych (na mocy art. 111 pkt 1 u.w.p.). Z uwagi na specyfikę regulowanej materii – obowiązywanie przepisów ustawy w krótkim okresie (poprzedzającym wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz w trakcie toczącego się postępowania) – poprzednie wersje art. 1 u.p.e.a. nie mają już niemal żadnego znaczenia praktycznego. Wyjątek stanowią sytuacje, w których nadal toczą się postępowania wszczęte przed 2004 r., a także postępowania w sprawach udzielania bądź korzystania z pomocy innych państw (w związku z art. 123–125 u.w.p.). W tych przypadkach o zakresie zastosowania przepisów poprzednich wersji ustawy przesądzać będzie ówczesne brzmienie tego artykułu. Sięgać do nich należy również wówczas, gdy wszczęte będzie postępowanie nadzwyczajne dotyczące postanowień wydanych na podstawie przepisów komentowanej ustawy, na które przysługiwało zażalenie. Z mocy art. 126 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.) w zw. z art. 18 u.p.e.a. postanowienia takie będą mogły być przedmiotem postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności takiego postanowienia oraz przedmiotem wznowienia postępowania. Celowość wszczynania takich postępowań dotyczyć będzie w szczególności postanowień wywołujących skutki materialnoprawne (np. w sprawie kosztów postępowania egzekucyjnego).

2. Przedmiot regulacji ustawy

2.1. Konstrukcja art. 1 u.p.e.a. zawiera względnie szczegółowy i precyzyjny opis tego, co reguluje ta ustawa. Po zmianach dokonanych nowelą z 2003 r. (zob. art. 1 pkt 1 noweli z 2003 r. zmieniającej art. 1 u.p.e.a. z dniem 1 stycznia 2004 r.) wymieniano w nim cztery obszary tej regulacji:

- 1) określenie sposobu postępowania wierzycieli w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonania obowiązków poddanych egzekucji administracyjnej;
- 2) określenie postępowania organów egzekucyjnych;
- 3) określenie środków przymusu stosowanych przez organy egzekucyjne w celu doprowadzenia do wykonania lub zabezpieczenia wykonania obowiązków poddanych egzekucji administracyjnej;

- 4) określenie sposobu i zakresu udzielania pomocy obcemu państwu lub korzystania z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych.

Wobec uchylenia – na mocy ustawy o wzajemnej pomocy – pkt 3 art. 1, przy jednoczesnym zachowaniu obowiązku stosowania nadal przepisów rozdziału 7 działu I w postępowaniach, o których mowa w art. 123–125 u.w.p., komentowana ustawa wprawdzie nie zawiera już przepisów określających sposób i zakres udzielania pomocy obcemu państwu lub korzystania z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych, jednak muszą być one znane, poprawnie rozumiane, respektowane i dlatego wymagają skomentowania.

2.2. Pierwszy ze wskazanych obszarów (czyli określenie sposobu postępowania wierzycieli w przypadku uchylecia się zobowiązanych od wykonania obowiązków poddanych egzekucji administracyjnej) regulowany jest licznymi przepisami ustawy, rozszanymi po całym akcie. To przede wszystkim art. 1a pkt 13 i art. 5 u.p.e.a. (określające, kto w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym jest wierzycielem uprawnionym do żądania wykonania obowiązku w trybie określonym ustawą), art. 6, 15, 26, 33 i 34 u.p.e.a. (wskazujące podstawowe obowiązki wierzyciela i środki prawne służące przeciwko jego zachowaniom) oraz wszystkie te przepisy, które przewidują składanie przez wierzyciela wniosków oraz środków zaskarżenia wobec postanowień i czynności organu egzekucyjnego oraz jego pracowników, a także wyrażanie przez niego zgody na czynności organu egzekucyjnego lub innych uczestników egzekucji administracyjnej lub postępowania zabezpieczającego. Artykuły 6, 15 i 26 zawierają przepisy, które dotyczą zachowań wierzyciela przed wszczęciem właściwego postępowania egzekucyjnego, a pozostałe – regulują zachowania podejmowane już w jego trakcie i należy zaliczać je równocześnie do drugiego z wymienionych obszarów regulacji komentowanej ustawy. Z uwagi na to, że prawidłowość, a czasami także skuteczność prawna aktów i innych działań organu egzekucyjnego zależy od tego, czy podmiot występujący w charakterze wierzyciela domagającego się przeprowadzenia egzekucji jest uprawniony do występowania w tej roli i podejmuje działania zgodnie z przepisami art. 1a pkt 13, art. 5, 6, 15 i 26 u.p.e.a., również i te przepisy traktować należy jako regulujące pośrednio postępowanie organów egzekucyjnych.

2.3. Obszar drugi (określenie postępowania organów egzekucyjnych) obejmuje w zasadzie niemal całą ustawę i prawie wszystkie jej przepisy możemy uznać za określające „postępowanie organów egzekucyjnych”. Nawet te przepisy, które regulują wprost postępowanie wierzycieli, środki egzekucyjne i zabezpieczające, a tym bardziej środki prawne przysługujące wierzycielom przeciwko działaniom lub zaniechaniom organu egzekucyjnego i jego pracowników, wyznaczają równocześnie obowiązki lub uprawnienia organów egzekucyjnych wszczynających i prowadzących te postępowania. Wyjątek stanowią tu przepisy zaliczane do obszaru czwartego, których adresatami zasadniczo nie są organy egzekucyjne, lecz wyłącznie organy wnioskujące o pomoc zagraniczną lub udzielające takiej pomocy. Ale i w tym zestawie przepisów znajdziemy takie, które oddziałują na postępowanie organów egzekucyjnych. Są to niektóre przepisy określające ogólne zasady udzielania pomocy obcym państwom (obecnie „państwom członkowskim” i „innym państwom”) i korzystania z ich pomocy w dochodzeniu należności pieniężnych (art. 66d § 2–4, art. 66f, 66g, 66i § 2 i 3 u.p.e.a.), a także przepisy zawarte w oddziale 4 rozdziału 7 działu I, regulujące dochodzenie należności państwa obcego (obecnie „państwa członkowskiego” i „innego państwa”), na które został wystawiony zagraniczny tytuł wykonawczy w ramach pomocy udzielanej przez polskie organy egzekucyjne (w art. 66za, 66zd–66zg, 66zk–66zo). Są to zatem także przepisy, o których mowa w art. 1 pkt 2 u.p.e.a.

Komentarz umożliwia ustalenie istoty i zakresu obowiązywania poszczególnych pojęć i instytucji prawnych funkcjonujących w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Szczegółowo omówiono w nim wszystkie sposoby stosowania środków egzekucyjnych, tj.:

- egzekucję należności pieniężnych,
- egzekucję obowiązków o charakterze niepieniężnym,
- postępowanie zabezpieczające, a także
- odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy egzekucyjnej.

Wskazano też na występujące w orzecznictwie rozbieżności, podpowiadając, jak ma wybrnąć z zaistniałej sytuacji osoba uczestnicząca w postępowaniu egzekucyjnym. Opracowanie zawiera ponadto uzasadnione tezy wyprowadzone z komentowanej ustawy, często wykorzystywane w wyrokach sądów administracyjnych, oraz informacje o tym, jakie przepisy postępowania egzekucyjnego i w jakim zakresie, mimo ich formalnego uchylecia, nadal podlegają stosowaniu.

Autorzy uwzględnili istotne orzeczenia sądów administracyjnych, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Korzystanie z komentarza ułatwia szczegółowa struktura tekstu, dołączony skorowidz rzeczowy i wykaz omawianych orzeczeń sądowych.

Publikacja jest przeznaczona dla szerokiego kręgu odbiorców: pracowników urzędów i izb skarbowych oraz innych organów administracji rządowej i samorządowej występujących w roli wierzycieli egzekwowanych obowiązków administracyjnych, pracowników organów egzekucyjnych i organów sprawujących nad nimi nadzór, a także radców prawnych, adwokatów i doradców podatkowych. Będzie przydatna również dla osób prowadzących działalność gospodarczą, na których spoczywają obowiązki o charakterze pieniężnym lub niepieniężnym względem państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

Cena: 220 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:
infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwerpl
www.wolterskluwerpl
księgamia.internetowa www.profinfo.pl

